

**Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan yhteistyötä ja tulliliittoa koskeva
SOPIMUS**

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS,
HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR,
SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,
HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS,
RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
IRLANNIN PRESIDENTTI,
ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR,
PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,
HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR,

joiden jäsenvaltiot ovat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolia, sekä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO ja

SAN MARINON TASAVALLAN HALLITUS, jotka

HALUAVAT lujittaa ja laajentaa Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan välisiä läheisiä suhteita,

KATSOVAT, että on suotavaa lujittaa sopimuspuolten välisiä siteitä, erityisesti kaupan, talouden, sosiaalisten kysymysten ja kulttuurin alalla luomalla yhteistyösuhteita kaikissa San Marinon tasavallan ja Euroopan talousyhteisön yhteistä etua koskevissa asioissa, ja

KATSOVAT, että on tarpeen perustaa San Marinon tilanteen ja sen nykyisen aseman vuoksi yhteisön tullialueella San Marinon tasavallan ja Euroopan talousyhteisön tulliliitto,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 artikla

3 artikla

Tällä Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan sopimuksella perustetaan sopimuspuolten välinen tulliliitto, jonka tarkoituksena on edistää niiden laaja-alaista yhteistyötä San Marinon tasavallan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseksi ja sopimuspuolten välisten suhteiden lujittamiseksi.

I OSASTO

TULLILIITTO

2 artikla

Perustetaan Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan tulliliitto yhteisen tullitariffin 1—97 ryhmään kuuluvien tuotteiden osalta Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tuotteita lukuun ottamatta.

1. Tämän osaston määräyksiä sovelletaan:

- a) yhteisössä tai San Marinon tasavallassa tuotettuihin tavaroihin, mukaan lukien ne, jotka on kokonaan tai osittain saatu kolmansista maista tulevista tuotteista, jotka ovat yhteisössä tai San Marinon tasavallassa vapaassa liikkeessä;
- b) kolmansista maista tuleviin tavaroihin, jotka ovat yhteisössä tai San Marinon tasavallassa vapaassa liikkeessä.

2. Yhteisössä tai San Marinon tasavallassa vapaassa liikkeessä olevina tavaroina pidetään kolmansista maista tulevia tuotteita, joiden osalta tuontimuodollisuudet on täytetty, vaadittavat tullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut on kannettu ja joiden osalta näitä tullevia tai maksuja ei ole palautettu kokonaan tai osittain.

4 artikla

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan myös yhteisössä tai San Marinon tasavallassa saatuihin tavaroihin, joiden valmistuksessa on käytetty kolmansista maista tulevia tuotteita, jotka eivät ole vapaassa liikkeessä yhteisössä tai San Marinon tasavallassa. Näitä määräyksiä sovelletaan kyseisiin tavaroihin kuitenkin ainoastaan, jos vievä sopimuspuoli on kantanut tullit, jotka yhteisössä on määrätty niiden valmistukseen käytetyille kolmansien maiden tuotteille.

5 artikla

1. Sopimuspuolet eivät ota välillään käyttöön uusia vientitai tuontitulleja, mukaan lukien vaikutukseltaan vastaavat maksut.

2. San Marinon tasavalta sitoutuu lisäksi olemaan muuttamatta 1 päivänä tammikuuta 1991 yhteisöstä tulevaan tuontiin sovellettuja, 1 kohdassa tarkoitettuja tulleja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 21 päivänä joulukuuta 1972 päivätyn kirjeenvaihdon mukaisten San Marinon tasavallan ja Italian sitoumusten noudattamista.

6 artikla

1. Yhteisön ja San Marinon tasavallan välinen kauppa vapautetaan kaikista tuonti- ja vientitulleista, mukaan lukien vaikutukseltaan vastaavat maksut, jollei 2 ja 3 kohdan määräyksistä muuta johdu.

2. Tällä hetkellä yhteisöstä tulevaan tuontiin sovellettujen, vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamiseksi 1 päivästä tammikuuta 1996 San Marinon tasavalta sitoutuu ottamaan käyttöön kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta veron, joka täydentää tuontitavaroista tällä hetkellä kannettavaa veroa, ja joka kannetaan kotimaiseen kulutukseen tarkoitetuista kotimaisista tuotteista. Tätä veroa sovelletaan täysimääräisesti edellä mainitusta päivästä. Tätä täydentävää veroa sovelletaan tasoitustoimenpiteenä, ja se lasketaan kotimaisten tuotteiden arvonlisästä vastaaviin tuontitavaroihin sovellettavan verokannan mukaan.

3. a) Yhteisö poistaa Espanjan kuningaskuntaa ja Portugalin tasavaltaa lukuun ottamatta, sopimuksen voimaantulosta San Marinon tasavallasta tulevaan tuontiin sovellettavat tullit;

b) Espanjan kuningaskunta ja Portugalin tasavalta soveltavat San Marinon tasavallan sopimuksen voimaantulosta tulleja, joita nämä maat soveltavat yhteisöön sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 1985.

4. Yhteisön ja San Marinon välisessä maataloustuotteiden kaupassa San Marinon tasavalta sitoutuu soveltamaan eläinlääkintää, kasvinsuojelua ja laatua koskevaa yhteisön lainsäädäntöä sopimuksen moitteettoman toiminnan edellyttämässä laajuudessa.

7 artikla

1. Sopimuksen voimaantulosta San Marinon tasavalta soveltaa muiden kuin yhteisön jäsenvaltioiden osalta:

— yhteisön tullitariffia,

— yhteisössä tullialalla sovellettavia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, jotka ovat tarpeen tulliliiton moitteettoman toiminnan kannalta,

— yhteisön yhteiseen kauppapolitiikkaan sovellettavia säännöksiä,

— Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen liitteeseen II kuuluvien maataloustuotteiden kauppaa koskevaa yhteisön lainsäädäntöä, lukuun ottamatta palautuksia ja viennille myönnettyjä tasausmaksuja,

— yhteisön eläinlääkintää, kasvinsuojelua ja laatua koskevaa lainsäädäntöä sopimuksen moitteettoman toiminnan edellyttämässä laajuudessa.

Tässä kohdassa tarkoitettuja säännöksiä ovat yhteisössä silloin sovellettavat säännökset.

2. Yhteistyökomitea määrittää tarkemmin 1 kohdan 2—5 luettelamakohdassa tarkoitettut säännökset.

3. Poiketen siitä, mitä 1 kohdan ensimmäisessä luettelamakohdassa määrätään, San Marinon tasavallan hallitukselle lahjoitetut julkaisut, taideteokset, tieteellinen aineisto, opetusaineisto, lääkkeet ja terveydenhoitoon tarkoitettut laitteet sekä hallinnon käyttöön tarkoitettut arvomerkit, mitalit, leimat, painotuotteet ja muut samankaltaiset esineet tai arvoesineet vapautetaan tulleista.

8 artikla

1. a) Sopimuksen voimaantuloa seuraavan viiden vuoden pituisen ajanjakson ajan ja sen jälkeen, jos b alakohdan mukaisen yhteisymmärryksen ei päästä, San Marinon tasavalta antaa Euroopan talousyhteisölle valtuudet hoitaa tulliselvitysmuodollisuudet San Marinon tasavallan puolesta, erityisesti kolmansista maista tulevien San Marinon tasavallan tarkoitettujen tuotteiden luovutuksen vapaaseen liikkeeseen. Liitteessä lueteltujen tullitoimipaikkojen viranomaiset hoitavat nämä muodollisuudet;

b) Tämän ajanjakson päätyttyä ja 26 artiklan mukaisesti San Marinon tasavalta voi käyttää oikeuttaan hoitaa tulliselvitysmuodollisuudet sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella.

2. Edellä 1 kohdan mukaisesti tavaroista kannetut tuontitullit kannetaan San Marinon tasavallan puolesta. San Marinon tasavalta sitoutuu olemaan palauttamatta välittömästi tai välillisesti kannettuja määriä asianomaisille, jollei 4 kohdan määräyksistä muuta johdu.

3. Yhteistyökomiteassa määritetään:

- a) mahdolliset muutokset sellaisten yhteisön tullitoimipaikkojen luetteloon, jotka ovat toimivaltaisia hoitamaan 1 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden tulliselvityksen, sekä muutokset menettelyyn kyseisten tavaroiden jälleenlähettämiseksi San Marinon tasavaltaan;
- b) järjestelyt 2 kohdan mukaisesti kannettujen määrien siirtämisestä San Marinon tasavallan valtiokonttorin käytettäväksi ottaen huomioon määrän, jonka Euroopan talousyhteisö voi vähentää hallintokuluna yhteisössä voimassa olevan asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti;
- c) kaikki muut tämän artiklan määräysten moitteettoman täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset yksityiskohtaiset säännöt.

4. San Marinon tasavalta voi käyttää maataloustuotteiden tuonnissa kannettavaksi säädettyt verot ja maksut tuotanto- tai vientitukeen. San Marinon tasavalta sitoutuu kuitenkin olemaan myöntämättä korkeampia vientihelpotuksia tai korvausmääriä kuin Euroopan talousyhteisö myöntää viennissään kolmansiin maihin.

9 artikla

Yhteisön ja San Marinon tasavallan välistä tuontia ja vientiä koskevat määrälliset rajoitukset ja muut vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet kielletään sopimuksen voimaantulosta.

10 artikla

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi, tai kultaa ja hopeaa koskevan lainsäädännön perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai sopimuspuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoitukseen.

11 artikla

Sopimuspuolet pidättyvät kaikista luonteeltaan sisäisistä verotuksellisista toimenpiteistä ja käytännöistä, joilla saatetaan välittömästi tai välillisesti yhden sopimuspuolen tuotteet ja toisen sopimuspuolen samankaltaiset alkuperätuotteet eriarvoiseen asemaan.

Toisen sopimuspuolen alueelle lähetettyihin tuotteisiin ei sovelleta sisäisten maksujen palautusta, joka on suurempi kuin tuotteista perityt välittömät tai välilliset maksut.

12 artikla

1. Jos vakavia häiriöitä ilmenee toisen sopimuspuolen taloudellisen toiminnan alalla, asianomainen sopimuspuoli voi toteuttaa tarvittavat suojatoimenpiteet jäljempänä olevissa kohdissa määrättyjen edellytysten mukaisesti ja niissä määrättyjä menettelyjä noudattaen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ennen siinä määrättyjen toimenpiteiden toteuttamista tai mahdollisimman pian 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kyseinen sopimuspuoli toimittaa yhteistyökomitealle kaikki asiaankuuluvat tiedot, joita tarvitaan tilanteen yksityiskohtaiseen tutkimiseen molempia sopimuspuolia tyydyttävään ratkaisuun löytämiseksi. Toisen sopimuspuolen pyynnöstä yhteistyökomiteassa neuvotellaan asiasta, ennen kuin toinen sopimuspuoli toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.

3. Jos erityisolosuhteet edellyttävät välitöntä toimintaa, minkä vuoksi asian ennalta tutkiminen ei ole mahdollista, asianomainen sopimuspuoli voi itse soveltaa turvatoimia, jotka ovat ehdottomasti välttämättömiä tilanteen korjaamiseksi.

4. Ensisijaisesti on valittava toimenpiteet, jotka aiheuttavat vähiten haittaa sopimuksen toiminnalle. Kyseiset toimenpiteet saavat vaikuttaa ainoastaan siinä määrin, kuin on ehdottoman tarpeellista ilmenneiden vaikeuksien ratkaisemiseksi.

Suojatoimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä yhteistyökomitealle, jossa niistä neuvotellaan säännöllisesti erityisesti niiden poistamiseksi heti, kun olosuhteet sen sallivat.

13 artikla

1. Jäljempänä 23 artiklan 8 kohdassa määrätyn yhteistyön lisäksi tämän sopimuksen määräysten täytäntöön panemisesta vastaavat sopimuspuolten viranomaiset avustavat toisiaan näiden määräysten noudattamisen varmistamiseksi.

2. Yhteistyökomitea vahvistaa 1 kohdan määräysten soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

II OSASTO

YHTEISTYÖ

14 artikla

Yhteisö ja San Marinon tasavalta toimivat yhteistyössä, jonka tarkoituksena on vahvistaa niiden välisiä siteitä mahdollisimman laajalla pohjalla molemminpuolisen edun mukaisesti ja ottaen huomioon kummankin sopimuspuolen toimivalta. Tämä yhteistyö koskee erityisesti tämän osaston 15—18 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia aloja.

15 artikla

Sopimuspuolet sopivat edistävänsä San Marinon talouden kehittämistä ja monipuolistamista teollisuuden ja palvelujen aloilla, suunnaten yhteistyötoimintansa erityisesti pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.

16 artikla

Sopimuspuolet sitoutuvat toimimaan yhteistyössä ympäristön-suojelun ja ympäristön tilan parantamisen aloilla veden, maaperän ja ilman saastumisen, eroosion ja metsänhakkuiden aiheuttamien ongelmien ratkaisemiseksi; ne kiinnittävät erityistä huomiota Adrianmeren saasteongelmiin.

17 artikla

Sopimuspuolet tukevat lainsäädäntöjensä mukaisesti matkailu-alalla tapahtuvaa yhteistyötä sellaisella toiminnalla kuin virkamiesten ja matkailuasiantuntijoiden vaihto, matkailua koskevien tietojen ja tilastojen vaihto sekä koulutus hotellijohdon ja -hallinnon alalla. Sopimuspuolet kiinnittävät tässä yhteydessä erityistä huomiota matkailukauden ulkopuolisen matkailun edistämiseen San Marinossa.

18 artikla

Sopimuspuolet sopivat toteuttavansa yhteisiä toimia viestinnän, tiedonvälityksen ja kulttuurin alalla vahvistaakseen keskinäisiä siteitään.

Kyseisiä toimia voidaan toteuttaa seuraavissa muodoissa:

- vaihtamalla tietoja kulttuurin ja tiedonvälityksen alalla yhteiseen etuun kuuluvista aiheista,
- järjestämällä kulttuuritapahtumia,
- kulttuurivaihtoina,
- akateemisina vaihtoina.

19 artikla

Yhteisestä sopimuksesta ja toimivaltojensa asettamissa rajoissa sopimuspuolet voivat laajentaa tämän sopimuksen soveltamisalaa tekemällä tiettyjä toimia tai aloja koskevia sopimuksia yhteistyön kehittämiseksi ja täydentämiseksi.

III OSASTO**SOSIAALIALAA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET****20 artikla**

Jokainen jäsenvaltio kohtelee alueellaan työskenteleviä San Marinon kansalaisia harjoittamatta kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää omiin kansalaisiin verrattuna työolosuhteiden ja palkan osalta.

San Marinon tasavalta kohtelee alueellaan työskenteleviä yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisia samalla tavalla.

21 artikla

1. Jollei seuraavien kohtien määräyksistä muuta johdu työntekijöitä, joilla on San Marinon kansalaisuus ja heidän kanssaan asuvia perheenjäseniä kohdellaan sosiaaliturvan osalta harjoittamatta kansalaisuuteen perustuvaa syrjintää sen jäsenvaltion kansalaisiin nähden, missä he ovat työssä.

2. Kaikki kyseisten työntekijöiden vakuutus-, työ- ja asumisjaksot eri jäsenvaltioissa lasketaan yhteen vanhuuteen, kuolemaan ja työkyvyttömyyteen liittyviä eläkkeitä ja vuosikor-

vauksia varten sekä työntekijöiden ja heidän yhteisössä asuvien perheenjäsentensä terveydenhoitoa varten.

3. Kyseisille työntekijöille maksetaan perhe-etuuksia heidän yhteisössä asuvista perheenjäsenistään.

4. Kyseiset työntekijät voivat vapaasti siirtää San Marinon maksuvelvollisen valtion tai maksuvelvollisten jäsenvaltioiden lainsäädännössä määrätyn tason suuruiset työkyvyttömyyteen, vanhuuteen, kuolemaan, työtapaturmiin tai ammattitauteihin liittyvät eläkkeet ja korvaukset.

5. San Marinon tasavalta myöntää alueellaan työskenteleville yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisille sekä heidän perheenjäsenilleen samankaltaisen kohtelun, kuin mistä 1, 3 ja 4 kohdassa määrätään.

22 artikla

1. Yhteistyökomitea antaa tarvittavat määräykset 21 artiklassa tarkoitettujen periaatteiden soveltamiseksi ennen tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen vuoden päättymistä.

2. Yhteistyökomitea antaa hallinnollista yhteistyötä koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joilla taataan 1 kohdassa tarkoitettujen määräysten soveltamiseksi tarvittava hallinta ja valvonta.

3. Yhteistyökomitean määräykset eivät vaikuta San Marinon tasavallan ja yhteisön jäsenvaltioiden kahdenvälisissä sopimuksissa määrättyihin oikeuksiin ja velvoitteisiin silloin, kun kyseisissä sopimuksissa määrätään edullisemmasta kohtelusta San Marinon tai yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisille.

IV OSASTO**YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET****23 artikla**

1. Perustetaan yhteistyökomitea, jonka tehtävänä on tämän sopimuksen hallinnointi ja sen moitteettoman täytäntöönpanon varmistaminen. Tätä varten se antaa suosituksia. Yhteistyökomitea tekee päätöksiä tässä sopimuksessa määrättyissä tapauksissa. Sopimuspuolet panevat nämä päätökset täytäntöön omien sääntöjensä mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen moitteettomaksi täytäntöön panemiseksi sopimuspuolet vaihtavat tietoja ja neuvottelevat yhteistyökomiteassa toisen sopimuspuolen pyynnöstä.

3. Yhteistyökomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

4. Yhteistyökomitea muodostuu yhteisön ja San Marinon edustajista.

5. Yhteistyökomitea tekee päätöksensä yhteisesti.

6. Yhteistyökomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen kumpikin sopimuspuoli työjärjestyksessä määrättävien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

7. Yhteistyökomitea kokoontuu toisen sopimuspuolen pyynnöstä, joka on esitettävä vähintään kuukautta ennen suunniteltua kokouspäivää. Jos yhteistyökomitea kutsutaan koolle 12 artiklassa tarkoitetun asian vuoksi, se kokoontuu kahdeksan työpäivän kuluessa pyynnön esittämisestä.

8. Yhteistyökomitea vahvistaa 1 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen hallinnollisen yhteistyön menetelmät 3 ja 4 artiklan soveltamiseksi niiden menetelmien perusteella, jotka yhteisö on hyväksynyt jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan osalta.

24 artikla

1. Sopimuksen tulkintaa koskevat sopimuspuolten erimielisyydet annetaan yhteistyökomitean käsiteltäviksi.

2. Jos yhteistyökomitea ei kykene ratkaisemaan erimielisyyttä seuraavassa kokouksessaan, kumpikin sopimuspuoli voi ilmoittaa toiselle nimeävänsä välimiehen, jolloin toisen sopimuspuolen on nimettävä toinen sovittelija kahden kuukauden määräajassa.

Yhteistyökomitea nimeää kolmannen sovittelijan.

Sovittelijoiden päätökset tehdään määränemmistöllä.

Kummankin sopimuspuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sovittelijoiden päätöksen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

25 artikla

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa kaupassa:

- San Marinon tasavallan yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa minkäänlaiseen syrjintään yhteisön jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai niiden yritysten välillä,
- yhteisön San Marinon tasavaltaan soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa minkäänlaiseen syrjintään San Marinon kansalaisten tai yritysten välillä.

26 artikla

Tämä sopimus on tehty rajoittamattomaksi ajaksi. Enintään viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta sopimuspuolet sopivat tarkastelevansa sopimuksen soveltamisen tuloksia ja tarvittaessa aloittavansa neuvottelut sen muuttamiseksi kyseisen tarkastelun perusteella.

27 artikla

Kumpikin sopimuspuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti toiselle sopimuspuolelle. Tässä tapauksessa tämän sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemisestä.

28 artikla

Tämän sopimuksen määräykset korvaavat yhteisön jäsenvaltioiden ja San Marinon tasavallan sopimuksen määräykset, jotka ovat niiden kanssa ristiriitaisia tai samanlaisia.

29 artikla

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta kyseisessä sopimuksessa määrättyjen edellytysten mukaisesti ja San Marinon tasavallan alueeseen.

30 artikla

1. Tämä sopimus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1992, jos sopimuspuolet ovat ennen tätä päivää ilmoittaneet toisilleen tarvittavien menettelyjen päätökseen saattamisesta.

2. Edellä 1 kohdassa mainitun päivän jälkeen tämä sopimus tulee voimaan ilmoitusta seuraavan vuosipuoliskon ensimmäisenä päivänä.

31 artikla

Tämän sopimuksen liite on sopimuksen erottamaton osa.

32 artikla

Tämä sopimus on laadittu kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen.

*LIITE***Luettelo 8 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista tullitoimipaikoista**

Livorno
Ravenna
Rimini
Trieste

YHTEINEN JULISTUS

Jos 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua 1 päivän heinäkuuta 1992 päivämäärää ei noudateta, 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja päivämääriä muutetaan 30 artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti.

YHTEISÖN JULISTUS

Jos kaupan määrä niin edellyttää, yhteisö on valmis neuvottelemaan San Marinon tasavallan puolesta sellaisten maiden kanssa, joiden kanssa se on tehnyt suosituimmuussopimuksia, San Marinosta peräisin olevien tuotteiden ja yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden samanarvoisen kohtelun tunnustamisesta.

YHTEISÖN JULISTUS

liikenteestä

Sopivalla hetkellä ja erityisesti yhteisön liikennepolitiikan valmistelujen edistymisen perusteella yhteisö tutkii kysymyksiä, jotka liittyvät San Marinon pääsyyn kansainvälisen henkilö- ja tavaramaantieliikenteen markkinoille.

YHTEISÖN JULISTUS

Erasmus-ohjelmasta

Yhteisö tutkii myönteisessä hengessä San Marinon tasavallan toivetta osallistua sopivalla hetkellä opiskelijoiden ja opettajien vaihtoa koskevaan Erasmus-ohjelmaan.

YHTEISÖN JULISTUS

tietyistä yhteistyökomiteassa mahdollisesti käsiteltävistä aiheista

Yhteisö on valmis tutkimaan toimivaltansa rajoissa yhteistyökomiteassa San Marinon ja yhteisön välillä mahdollisesti ilmeneviä ongelmia erityisesti seuraavilla aloilla:

- palvelujen kauppa,
- henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus,
- ammatillisten tutkintojen tunnustaminen,
- arviointi tuotteiden teknisten määräysten mukaisuudesta.

JÄSENVALTIOIDEN JULISTUS

neuvottelujen pöytäkirjamerkinnöistä

Jäsenvaltiot suhtautuvat myönteisesti San Marinon tasavallan esittämiin henkilöiden tai tavaroiden maantielikennelupia koskeviin pyyntöihin.
